

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

VOL. LI

Lapkritis - November 23, 1966

Nr. 126

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BRITAI VĖL ŽVALGOSI Į BENDRĄJĄ RINKĄ

VIS DAUGIAU BLOGĖJANTI D. BRITANIJOS EKONOMINĖ BŪKLĖ VĖL PRASYTIS Į EUROPOS BENDRĄJĄ RINKĄ, KURIĄ JIEMS UŽDARĖ DE GAULLE VETO. — AR NAUJAS PRAŠYMAS TURĖS PASISEKIMO, KOL KAS DAR NEAIŠKU.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Prieš 45 mėnesius generolas Charles de Gaulle vetavo D. Britanijos įsileidimą į Europos ūkinę Bendruomenę, supras-tintai Bendrąją Rinką vadinamą. Toji Bendroji Rinka, nors ir turėjo nesupratimų savo tarpe ir nepadarė tokios pažangos į Europos politinį susivienijimą, kaip kai kurie jos nariai tikėjosi, ūkiniai žiūrint buvo didelis pasisekimas ir... auganti grėsmė ne jos nariams. Mat, muitai savo tarpe vis buvo mažinami, tačiau prieš ne narius buvo statoma vis aukštesnė muitų siena. To pasekoje britų eksportas į šešias bendrąją rinką sudarančias valstybes, kuris 1956 metais sudarė 40% viso jų importo, dabar krito iki 25%. Yra rimto pavojaus, kad tas importas dar daugiau kris. Už tat britų, kurių ūkinė padėtis yra ir be to labai sunki, premjeras Haroldas Wilsonas nutarė dar kartą prašyti priimamas į tą Bendrąją Rinką. To nori ne tik britai, bet ir su jais ūkiniai bendraujančios kitos Europos valstybės, ypač Danija ir Austrija. (Paskutiniai yra suvaržyta tarptautiniais pasisąžadinimais nesidėti prie bent kokios sąjungos, todėl, praktiškai žiūrint, ji turi gauti sovietų sutikimą, kas šiuo metu yra abejotina.)

Britai tikisi, kad Bendrosios Rinkos nepasisekimai politinėje srityje, t.y. faktas, kad de Gaulle pasipriešino bet kokiam Bendrosios

Rinkos valstybių politiniam susivienijimui, kalba jų naudai, nes ir jie nenori netekti savopolitinio suverenumo. Dėlto britų savaitraštis "The Economist" samprotauja:

"Kadangi generolas (de Gaulle) yra klišutis o Wilsonas, kaip ir jis, nenori jokių supertarptautinių institucijų, Wilsonas gali susigundyti kalbėtis su de Gaulle kaip vyras su vyru. Jis net gali tikėtis, kad D. Britanija ir Prancūzija, jei jos galėtų susitarti, galėtų, taip sakant, sukišti į maišą likusius 5 Prancūzijos partnerius. Tačiau toksėjimas galėtų prancūzams duoti progos paskirti savo sąlygas... Pagrindinis generolo motyvas priešintis britų įstojimui yra tas, kad britai gali sumažinti dabar Bendroje Rinkoje dominuojančią Prancūzijos poziciją ir net sudaryti pavojų galimai prancūzų izoliacijai".

Už tat, anot The Economist, gudriau būtų dabar britams tartis tik dėl tam tikro pereinamojo laikotarpio, per kurį būtų suderinti Bendrosios Rinkos ir D. Britanijos interesai, visas kitas problemas paliekant ateičiai, kada D. Britanija jau bus priimta į Bendrąją Rinką tikruoju nariu. De Gaulle tuo atveju, rasit, bus nepatogu pareikšti savo veto.

Dėl tokios komplikotos situacijos, Wilsonas, atrodo, yra nutaręs pirmiau asmeniškai kontak-

tuoti visų Bendrosios Rinkos valstybių vyriausybų galvas, kad gautų jų pritarimą. Tokiu keliu einant, daug kas priklausys nuo naujo Vakarų Vokietijos kanclerio. Jei juo bus Kiesingeris, britų galimybės būtų mažesnės, nes Kiesingeris laikomas de Gaulle šalininku. Ta proga idomu pastebėti, kad beveik visi vokiečių politikai, kilę iš pietinės Vokietijos dalies, turi daugiau simpatijų prancūzams, tuo tarpu šiaurinės Vokietijos politikai, kaip dabartinis užsienio reikalų ministeris Schroederis, yra linkę anglo-saksų pusėn. Riba tarp tų simpatijų yra Maino upė.

Jei V. Vokietijos kancleriu taptų Schroederis ar Willy Brandt, Wilsonas galėtų tikėtis daug daugiau paramos ir spaudimo iš vokiečių pusės.

Iš kitos pusės, britams dalyvavimas Bendroje Rinkoje yra gyvuliniai svarbus dalykas ir per daug sąlygų statyti jie negali.

(Nukelta į 2 psl.)

SUSIDOMĖJO MEMORANDUMU

Angliškajame ELTOS biuletenyje, lapkričio numeryje, pranešama apie lietuvių mokslininkų bei kultūrininkų memorandumą, kuriame dėstomas susirūpinimas dėl pasekmių, gresiančių Lietuvos gamtai ir ūkiui bei žmonių gerovei, jeigu bus įvykdytas Maskvos valdžios sumanymas statyti Jurbarko naftos perdirbimo įmonę arba chemijos fabriką ties Darbėnais. Šalia esminio memorandumo ištraukų, nurodoma ir to memorandumo politinė reikšmė, nes -- pareiškiamą pranešime -- "Tai Lietuvos žemė ir

Chicago Lietuvos Operos vadovybė lapkričio 6 d. informavo lietuviškąją spaudą apie pasiruošimus statyti operą Gražina 1967 metais Chicagoje. Sėdi iš kairės: režisierius Kazys Oželis, sekretorė Regina Smolinskienė, vicepirm. Margarita Momkienė, chorvedė Alice Stephens, vicepirm. Kazys Skaisgirys. Stovi: dail. Vytautas Virkau, operos valdybos pirm. Vytautas Radžius, chorvedys Alfonsas Gečas, finansų reikalų tvarkytojas Antanas Grina, informacijos vadovas Vladas Butėnas ir vicepirm. Bronius Mačiūkevičius.

OPEROS 'GRAŽINA' PASTATYMAS CHICAGOJE ATSIEIS 65,000 DOLERIŲ

Po Jaunimo kongreso, po 3-čios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės, įžengsime į 1967 metus ruošdamiesi žymiajam mūsų išėjimo pasirodymui -- lietuviškai operai Gražinai.

Iš Chicago Lietuvos Operos valdybos pirminko Vytauto Radžiaus

informacijos vadovo Vlados Butėno, vicepirm. Kazio Skaisgirio, režisieriaus Kazio Oželio, dekoratoriaus dail. Vytauto Virkau, chorvedžių Alice Stephens ir Alfonso Gečo, operos finansų tvarkytojo Antano Grinos ir kitų operos vadovybės asmenų pareiškimų spaudos atstovams lapkričio 6 Gintaro švėtainėje matyti, kad pirmoji lietuviška opera šiame krašte buvo pastatyta Miko Petrausko "Eglė Žalčių Karalienė" 1924 metais ir kainavo tik \$1,900. Kad Lietuvos opera Chicagoje nuo 1957 metų jau pastatė devynias operas, pradėjusi su Verdi Rigoletto. Bu- vę girdėti priekaištų, kodėl nestatoma lietuviška opera. Pasirinkta Jurgio Karnavičiaus Gražina. Siužetas pagal to pat vardo Adomo Mickevičiaus poemą. Libretto paruošė poetas Kazys Inčičiūras. Lietuvoje pirmą kartą toji opera buvo pastatyta 1933 metais. Opera vaizduoja Vytauto Didžiojo laikus. Pėsunkta lietuviškomis melodijomis. Net 40 liaudies dainų motyvų.

Opera statoma 1967 metų gegužės 20 ir 21 dienomis Civic operos rūmuose Chicagoje, talpinančiuose 3,500 žiūrovų. Gros pilno sąstato simfoninis orkestras. Muzikinis ir vyriausias vadovas muzikas Aleksandras Kučiūnas, režisierius Kazys Oželis. Dekoracijos ir kostiumai, kurie specialiai šiai operai pagaminti, nes iš niekur negalima pasiskolinti, padaryti pagal dail. Vytauto Virkau eskizus. Chorvedžiai: Alice Stephens, Alfonsas Gečas ir Faustas Strolia. Padidinti chorai. Reikės per 50 statistų. Solistai lietuviai, išskyrus tenorą Wicik, jau gir-

dėtą Traviatoje. Jis išpildys pagalbinę rolę. Baletas. Viso reikės per 300 žmonių tai operai pastatyti.

Iš bilietų tikimasi surinkti apie \$41,600. Sąmata išlaidų siekia apie \$65,000. Skirtumas turės būti surinktas iš aukų. Firmieji aukoją p.p. Urbonai \$500 ir informacinio posėdžio dieną "Gintaro" švėtainės savininkas Adolfas Lietuvininkas \$300. Gražina mūsų visų garbės reikalas. Auką siųsti: Lietuvių operai, 7000 South Fairfield Ave., Chicago, Illinois 60629.

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

* PREZIDENTAS L.B. JOHNSONAS po 2 operacijų apleido ligoninę ir išvyko ilgesniam poilsiui savo ūkin Texase.

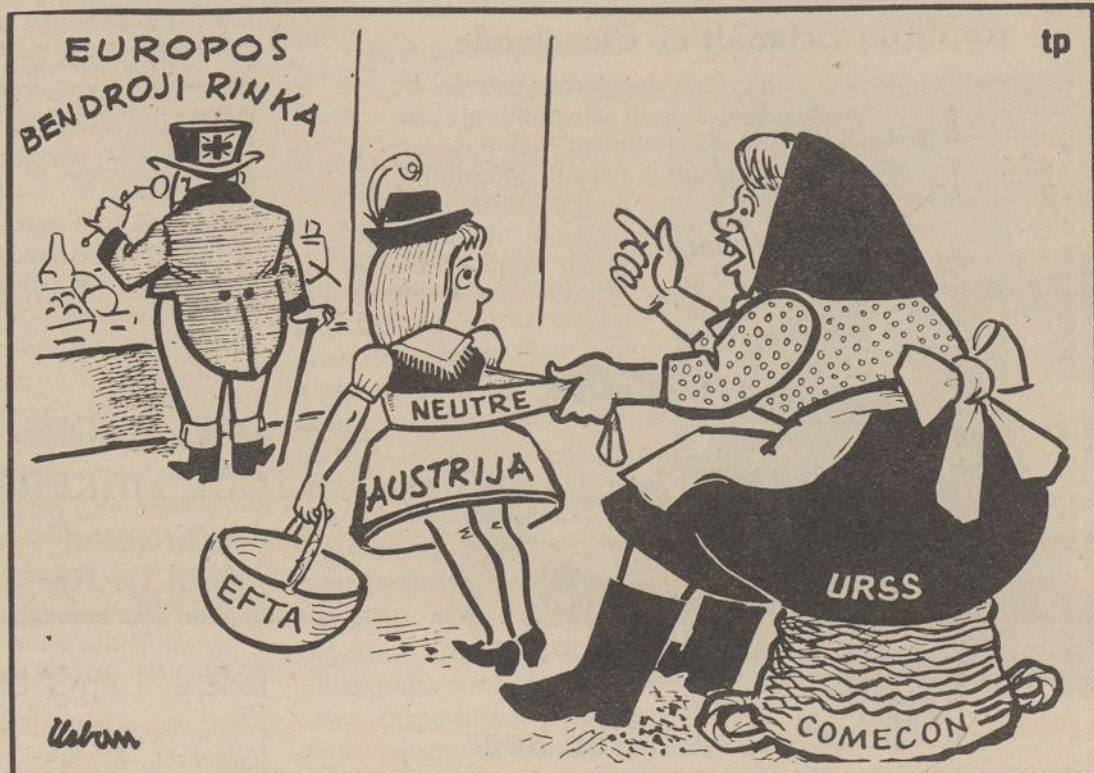
* URUGVAJAS VYRIAUSYBĖ įsakė apleisti sostinę 4 Sov. S-gos ambasados tarnautojams pagavus juos "kišantis į valstybės vidaus reikalus".

* KOLONIALIZMAS -- sovietiniame stiliuje, tai tema, kurią diskutavo Baltijos studentų sąjunga Chicagoje. Diskusijoms įvadą davė paruošę Californijos studentai.

Diskusijoms vadovavo A. Rukšėnas, o jose dalyvavo apie 200 studentų.

* PAAIŠKĖJO, kad 95 Sov. S-gos rašytojai protestavę prieš rašyt. Siniavskio ir Danielio nušaudymą. Protestuotojų eilėse randamos Čukovskio, Erenburgo, Achmadulino, Okudzofo, Kaverino ir kt. rašytojų pavardės.

* BAVARIJOJE įvykę rinkimai vėl parodė Nacionaldemokratų partijos, įtariamą nacių palinkimus, laimėjimą, gavus 7% visų balsavusiųjų. Tai toks pat nuostimas, kaip neseniai įvykusiuose Hesse valstijos rinkimuose. Nors tos partijos vadovai neigia bet kokių ryšių su naciškomis tendencijomis, bet jų reikalavimas paleisti Bonnos parlamentą ir paskelbti naujus rinkimus sukėlė nerimą valdančiųjų partijų sluoksniuose.

-- Aš tau draudžiu ten įeiti!

Paskutinės II Pasaulinio karo dienos (7)

Suprato padarę klaidą...

Prezidentas Rooseveltas, pamatęs anglų rusų planą dėl Vokietijos padalinimo, oficialia nota Valstybės Departamentui pranešė: "Aš nesutinku su anglų pasiūlymu dėl padalinimo zonų". Prezidentas nedarė jokios aliuizijos dėl sovietų zonos, bet buvo nepatenkintas Amerikai paskirta zona ir energingai gynė savotezę, kurią dėstė kreiseryje Iowa. Šita nota buvo visai naujas atidengimas Valstybės Departamentui.

"Mūsų svarbiausias tikslas, rašė prezidentas, 'ne kištis į Pietinės Europos vidaus reikalus, bet rūpintis, kad Vokietija netaptų Trečiojo Pasaulinio karo priežastimi ir tam mums reikalingi šiaurinės Vokietijos uostai Hamburgas, Bremenas ir net Olandija."

Gi Churchillui jis rašė, kad nenoriš Francūzijoje laikyti Amerikos kariuomenės ir te-

gu Anglija tuo pasirūpina, nes Belgija, Francūzija ir Italija, tai jos vaikai.

Pagal Rooseveltą, anglai ir rusai Vokietijoje turėjo gauti daug mažesnes okupacijos zonas. Aišku, nebuvo jokios galimybės, kad jie sutiktų, kai pirmasis planas jiems buvo naudingesnis.

Ginčas tęsėsi iki 1944 m. kovo mėn. pabaigos. Tuo metu George F. Kennan, Winanto politinis patarėjas, grįžo Washingtoną ir išdėstė prezidentui sunkumus praveisti jo planą. Prezidentas dar kartą išnagrinėjęs bylą, pagaliau nusileido. Kai prof. Mosely vėliau prezidento paklausė, kas atsitiko su jo planu, Rooseveltas pradėjo juoktis ir atsakė: "O, tai buvo tik taip sau idėja".

Tačiau diplomatinė kova dar ilgai nesibaigė, net išsilaipinus kontinentu ir ižengus Vokietijon. Anglų planas nenumatė, kokių būdu vakariečiai galės prieiti prie Berlyno. Anglai negalvojo, kad dėl to bus kokių sunkumų. Jie galvojo, kad karui pasibaigus, naujoji Vokietijos vyriausybė, kontroliuojama vyriausiojo sąjungininkų vado, valdys kraštą. Vokiečiai turės laisvę važinėti iš zonos į zoną ir nebus jokių sunkumų susisiekti su Berlynu. Buvimas ten amerikiečių ir anglų kariuomenės automatiškai turėjo išspręsti ir priėjimo prie Berlyno klausimą. Buvo sutarta, kad užtenka žodinio susitarimo. Bet Winant galvojo, kad tai reikia išrašyti į oficialų tekstą. Jis galvojo, kad į anglų planą reikia įrašyti būsimą koridorių, kaip tai pradžioje buvo numatęs Mosely. Bet gegužės mėnesį į Washingtoną atvykę sovietų ambasadorius pasimatė su Rooseveltu ir išdėstė savo nusistatymą dėl koridoriaus Gynybos Departamentui. Tuo po to Winanto pasiūlymą Gynybos Departamentas vetavo. Jam buvo atsakyta, kad nereikalinga jokios garantijos dėl kelio į Berlyną, kad tai esąs kariškių reikalas ir tuo reikalu kariuomenės vadai susitars kai Vokietija bus okupuota.

Winant po to davė oficialų sutikimą anglų planui. Dokumente nebuvo nieko parašyta apie priėjimą prie Berlyno.

Bet ginčas dar nebuvo išspręstas. 1945 m. vasario mėn. Jaltoje įvyko Trijų Didžiųjų susitikimas. Pergalė jau buvo čia pat, bet politiniai nesutarimai tebebuvo dideli, ryšiai tarp sąjungininkų silpnėjo. Rusai darėsi vis labiau arogantiškesni ir su kiekvienu žingsniu ižengiant į centrinę Europą jų apetitas didėjo. Senas komunizmo priešas Churchillis pradėjo nerimauti dėl išlaisvintų kraštų ateities, kurie dabar buvo kontroliuojami raudonosios armijos.

Rooseveltas Jaltoje pasirodė dar silpnesnis negu buvo rudenį Quebec, kur buvo susitikęs su Churchilliu. Jis buvo išvargęs ir vaidino tik arbitro vaidmenį. Jo nuomone taiką tegalima atstatyti pasaulyje tik kolaboruojant su Stalinu. Vieną dieną jis išdėstė taip savo politiką Stalino atžvilgiu:

-- Aš galvoju, jei jam duosiu viską ką galiu ir mainais nieko neprašysiu, jis daugiau nebeieškos nieko prisijungti ir dirbs su manimi, kad sukurti taikingą ir demokratišką pasaulį.

Rooseveltas galvojo, kad Amerika gali sugyventi su Rusija, jei bus mokama apsieiti su Stalinu. Ir jis daugiau nebesijaudino dėl sovietų pokarinių tikslų, į ateitį žiūrėdamas optimistiškai.

Jaltoje buvo priimti svarbiausi karo vedimo sprendimai, į sąjungininkų eiles įtraukiant Francūziją ir jai paskiriant okupacinę zoną, dalį paimant iš anglų ir amerikiečių. Stalinas, kuris buvo priešingas Francūzijos išileidimui į sąjungininkų ratelį, iš savo zonos nieko nedavė. 1945 m. vasario 11 d., po 16 mėnesių ginčo buvo sutarta dėl Vokietijos padalinimo, pagrindu imant Rankin Cas C planą, kuriam kariškiai davė vardą Operation Eclipse, nenumatant jokio laisvo priėjimo prie Berlyno.

Stalinui nereikėjo nė šešių savaičių, kad susitarimą sulaužytų. Už trijų savaičių sovietai nuvertė okupuotos Rumunijos vyriausybę. Įteikdami karaliui Mykolui ultimatumą, rusai įsakė ministru pirmininku paskirti komunistą Petru Groza. Lenkija irgi buvo prarasta. Laisvi rinkimai, kurie buvo pažadėti, nebuvo įvykdyti. Stalinas nieko nenorėjo girdėti apie susitarimą, kad išlaisvintoms iš po nacių jungo tautoms bus leista pačioms išsirinkti demokratiškas institucijas.

Roosevelto ambasadorius Maskvoj Averell Harriman nekartą išėjo į Washingtoną prieš Stalino ambicijas užgrobti teritorijas, kad jis nesilaiko duoto žodžio, bet Rooseveltas tam nenorėjo tikėti.

Kovo 24 d. Rooseveltas vos baigė vakarienę su Anna Rosenberg, kuriai buvo pavesta rūpintis demobilizuotais kariais, kai jam padavė telegramą iš Harrimano, kurioje buvo kalbama apie Lenkiją. Vos perskaitęs telegramą, Rooseveltas paraudo iš pykčio ir pradėjo kumštinti daužyti stalą, kartodamas: "Harrimanas buvo teisus! Su Stalinu negalima tartis. Jis sulaužė visus duotus pažadus".

Londonė Churchillis irgi buvo užaliarimuotas dėl Stalino nesilaikymo pažadų, padarytų Jaltoje. -- Sovietų manevrai pasidarė aiškūs kaip die-

na, -- pasakė Churchillis, -- ir būtų geriausias dalykas, jei anglų ir amerikiečių kariuomenė užimtų kuo daugiausiai Vokietijos, su rusais susitinkant toliausiai rytuose.

Ir kai maršalas Montgomery jam pranešė, kad jis pasiruošęs žygiuoti į Berlyną, Churchillis patenkintas sutiko naujieną. Jo nuomone buvo būtina kuo greičiau užimti Berlyną. Tačiau nežiūrint ką rašė Montgomery, dar joks vakarietis generolas nebuvo gavęs įsakymo užimti miestą. Ir tas įsakymas galėjo ateiti tik iš vyriausiojo vado, kuriuo buvo gen. Eisenhoweris.

(Bus daugiau)

OPERA 'GRAŽINA'...

(Atkelta iš 1 psl.)

Didžiausią auką sude- da pasišventėliai organi- zatoriai, kurie be jokio atlyginimo pašvęs šimtus valandų savo darbo, kad tik savų ir svetimų akyse Gražina tinkamai reprezentuotų mūsų kultūrinę lygį. Pav. vien tik išspausdinimas operos klaviatūros ir gaidų kainuotų per \$5,000, bet tas daroma ūkio būdu, ir te- kainuos apie \$3,500 bei vicepirmininko Kazio Skaisgirio neatlyginamų

Mano pavardė EDWARD LUCAS

Aš dirbu Schmidt'ui Clevelande

Sugrąžintas tuščias bonkas aš dedu ant juostos. Iš čia jos eina plovimui, sterilizavimui ir pripildymui su "one beautiful beer". Kai susitinku su bičiuliais ar nueinu į taverną ir matau žmones geriant Schmidt'o alų, didžiuliuoju prisidėjus prie tų bonkų atėjimo iki jų. Kiek pastebėjau, kas kart daugiau ir daugiau žmonių geria Schmidt'ą, nes iš tikrųjų bonkos nepaliauja riedėje.

C. SCHMIDT & SONS, INC., CLEVELAND, OHIO

"Gintaro" svetainės savininkas Adolfas Lietuvninkas lapkr. 6 d. įteikė Chicago Lietuvos Operos valdybos pirm. Vytautui Radžiui \$300 auką Gražinos pastatymui. Nuotraukoje iš kairės: Vytautas Radžius, vicepirm. Margarita Momkienė, Adolfas Lietuvninkas ir operos sekretorė Regina Smolinskienė. V.A. Račkauskas

465 valandų. Reikia 12-13,000 puslapių gaidų.

Dekoracijos visos naujos. Reikės 40 unijos darbininkų. Jiems teks mokėti po 4-5 dolerius valandai, o sekmadienį dvigubai. Orkestrui reikės papild. repetitijos, nes jiems visai naujas dalykas. Jis kainuos su dvi- spektakliais \$15,000.

Ek pelno iš lapkričio 26 d. tik mažas lašelis. Daugiausia aukų laukiama iš pavienių patriotų.

Išklausę pranešimų no- rėtume išreikšti savo susižavėjimą ir apeliuoti į lietuviškąją visuomenę paramos tai saujelei pasiryžėlių, pasiekti užsibrėžtą tikslą ir nustebinti ne tik lietuvių iš- eivijoje, bet ir kenčian-

čius vergiją tėvynėje, sa- vo pasiryžimu keliant lie- tuvių vardą pasaulyje.

V.A. Račkauskas

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED STEEL PLATE FITTERS & WELDERS For Steel Plate Fabricating Shop. HELPERS also WANTED. Top rate 58 hours a week. Paid Blue Cross. Holidays & vacation. OPATICK WELDING CO. 28880 Lorna Warren, Mich. (123-127)

WANTED AT ONCE

MACHINE BUILDER LEADERS

Day and Afternoon Shift. Must be JOURNEYMEN

Special Machine & Eng. Inc.

20000 W. 8 Mile Rd. (Corner Evergreen Rd.) Southfield, Mich. 313 — 444-1540 (121-127)

SURFACE GRINDER HANDS MILL HANDS

Small, progressive die details. Ben- efits. 58 hours. 29970 CALAHAN RD. Roseville, Mich. Bet. M-97 and Schoenherr off Com- mon Rd. ALTAIR TOOL 313 779-1100 (119-126)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED or TRAINEES. HAND SCREW MACHINE OPERATORS & MACHINE OPERATORS Must have job shop experience. Steady work. All shifts. BENTON CORP. 2870 Industrial Row Troy, Mich. (123-129)

FOREMAN: For Medium Size Rubber Plant, North Detroit Area—Paid insurance for employees and dependents, excellent vacations, pensions and other benefits. Reply to St. Clair Rubber Co., P. O. Box 188, Marysville, Mich. An Equal Opportunity Employer. (123-127)

HOSPITAL PERSONNEL

A qualified and experienced Director of Nursing is required for a 30 bed hospital with 3 medical staff. Salary open to negotiation. Living-in accommodations available in modern nurses residence. Personnel policies. Located on Saskatoon Edmonton C. N. R. mainline and bus service. Apply in writing to Administrator, Unity Union Hospital, Unity, Sask. also a

Combined Lab and X-Ray Technician required. Apply in writing to the Administrator. (123-130)

MILL OPERATORS TOOL MAKERS

MACHINE BUILDERS

Must be Journeymen 58 hour week F. Joseph Lamb Co. 5663 E. 9 Mile, Warren, Mich. (125-131)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

PADĖKOS DIENAI

Padėkos sąvoka visiems aiški ir suprantama. Aiški ir suprantama visiems yra ir plaktuko paskirtis, tik ne visi vienodai pripratę juo naudotis. Gal ir keistas kai kam atrodys toks palyginimas, tačiau padėkos reikšmė, kad ir kaip suprantama ji būtų, šiame krašte visiems primenama net specialia švente. Amerikoje kiekvienais metais lapkričio pabaigoje žmonės švenčia, ilsisi arba persivalgo kalakutienos. O spauda rašo ir primena, ką toji diena reiškia, už ką visi privalo būti dėkingi. Dažniausia dėkingumas nukreipiamas į turimą gerbūvį, kuriuo daugelis naudojasi kaip savaime užtikrinta gyvenimo sąlyga, užmirštant, kad tos sąlygos išaugo ir subrendo laisvėje, už kurią buvo kovota, daug gyvybių paaukota. Apibendrinant padėkos sąvoką išskyla josios reikšmė ir pavienių žmonių santykiuose. Vieniems toji sąvoka aiški, kaip įgimta civilizuoto žmogaus būtina savybė, kitiems toji sąvoka tarna nauja priemone tik išskirtiniais ir reikalingais atvejais. Vieniems atrodo, kad padėka iš-

plaukia iš žmogaus išsi-auklėjimo dorybių tarpo, kitiems tai gali būti tik "sumiesčionėjimo" žyme.

Atmintyje liko toks seniai skaitytas vaizdelis:

-- Palei kviečių lauką slenka paliejęs senelis. Tai buvęs jo paties ūkelis, svetimųjų valdžios atimtas. Sustoja jis ties gerai užderėjusiais kviečiais, atsidūsta giliai ir taria: "Dėkui Viešpačiui duonelės bus". Tai padėkos jausmas Aukščiausiam, kad duonos bus ne tik jam, bet visai tautai. Tai paprasto žmogaus igimto dėkingumo jausmas, nesužalotas sunkių gyvenimo aplinkybių. Rastume ir priešingų pavyzdžių, kuriuose gyvenimo sąlygos bylotė byloja apie visas išsiauklėjimo būtinybes ir turėtas aplinkybes tinkamam dėkingumo jausmui subręsti. Bet -- čia jau prasidėtų pasaka apie princus...

Padėkos žodis, toks paprastas, padėka -- daug kam sunkiai perkandamas riešutas. Gal todėl Padėkos diena perkamas -- kalakutas. Padėkos jausmas jau daug kam nebeįperkama prekė.

(iš minėtos akimirkos), būtent, ar Railai garbė būti lietuviu, ar lietuviams garbė, kad Raila yra lietuvis? Jeigu jis būtų ne lietuvis, o pvz., amerikietis, jis šiandien vadintųsi kolumnistu, sėdėtų didelio laikraščio redakcijoje ir žavėtų daug didesnę visuomenę, jei jau ne deimantiukais, tai tikrais perliukais.

Ką jam teikia didelė garbė būti lietuviu? Gal tik šokią tokią paguodą, prisiminus Vytauto Mieškausko jam kada tai duotą vardą "Didysis Raila".

Birutė Drungienė
Chicago

AR TAI LIETUVIŲ
PREKYBOS RŪMAI?

Lapkričio 9 d. Lietuvos Prekybos rūmų narių mėnesiniame susirinkime Dariaus - Girėno salėje dalyvavo ne daug žmonių. Firmininkas A. Baliūnas, atidavęs susirinkimą pakvietė dr. Jeroms, kad šis pristatytų svečių kalbėtoją Ralph J. Wood, Jr. kuris yra Sun Life Assoc. Co. of Canada atstovas, turįs savo skyrių Chicagoje. Prelegentas smarkiai akcentavo savo Kanados draudimo

bendrovę, kaip bet kuris agentas, norėdamas paroduoti polisą, kad uždirbtų dolerį, nežiūrint ką jis besiūlytų. Klausytojams po ilgos kalbos išdalino savo biznio korteles, kas, atrodo, yra neetiškas veiksmas.

Yra apgailėtinas dalykas, kad Lietuvių Prekybos rūmų organizacija, kuri iki šiol siekė padėti ir pagerinti lietuviams prekybininkams - verslininkams, kažkodėl dabar apsilenkė su savo tikslais.

Chicagoje turime nemažai gydytojų, advokatų, inžinierių, architektų ir kitokių profesionalų lietuvių.

Todėl sunku suprasti, kodėl ši organizacija su savo valdyba ignoruoja lietuvių profesionalus kviesdama svetimtauti paskaitai, tuo tarpu gerieji specialistai lietuvių daug geriau ir visiems aiškiau paskaitą išdėstytų.

Kyla klausimas: kam šie rūmai sukurti -- lietuviams profesionalams ar svetimtautiems?

Kodėl rūmų pirmi-ninkas, būdamas lietuvis, nemato reikalo pakviesti paskaitai lietuvių gydytoją, inžinierių, architektą ar kitą specialistą?

Šiuo atveju, kam buvo reikalinga reklama Kanados draudimo bendrovei? Lyg lietuvių nebeturėtų nei savo prekybos organizacijų, nei jų atstovų, nei savos srities specialistų.

(tb)

Chicago

GIMNAZIJAI REIKIA
PAVEIKSLŲ IR
ANTKLODŽIŲ...

Vasario 16 Gimnazijos mokytojas F. Skerys šią vasarą viešėdamas Amerikoje, keliom dienom dar buvo sostęs New York'e, tad turėjau progos išsikalbėti įvairiausiais gimnazijų liečiančiais klausimais. Keletą minčių norėčiau viešai spaudoje išskelti.

Pirmausia, kreipiuos į lietuvių dailininkus. Tegu jų darbai papuošia naująją gimnazijos pastatą! Jis yra naujas, moderniškas, erdvus, bet jo sienos nuogos... Iš mok. Skėrio paaiškėjo, kad gimnazija neturi nė vieno lietuvių dailininko paveikslų. Vokietijoje gyvena, rodos, tik vienas dail. Krivickas. Naujuose gimnazijos rūmuose vyksta įvairios tautinės šventės, minėjimai, studijų savaitės. Ar gi mes negalėtume parodyti savo dailininkų darbus? Kurkime Vasario 16 Gimnazijoje lyg ir meno galeriją, kokią pav., turi Tėvai Pranciškonai Kennebunkporte. Tegu ir mūsų tautiečiai, kuriems likimas lėmė dėl įvairiausių priežasčių likti Vokietijoje, turi progos pasigėrėti plačiame pasaulyje pasklidusių lietuvių dailininkų darbais. O ir jaunos mokinių šir-

KAIP 'GIMSTA' KANDIDATAI Į PREZIDENTUS

K.S. KARPIUS

Atsimenat kai prieš porą metų Goldwateris pralaimėjo ir prezidentu buvo išrinktas demokratas Johnsonas, kai į Senatą ir Atstovų Rūmus pateko didelė dauguma demokratų, demokratų gubernatorių išrinkta 33, respublikonų tik 17, politiniai komentatoriai atvirai reiškė, kad respublikonų partija "jau mirus".

Tačiau tokie pareiškimai yra kartojęsi kas kelinti metai, ir panašiai buvo sakoma apie demokratų partiją, kai respublikonai pasiekdavo didesnių laimėjimų.

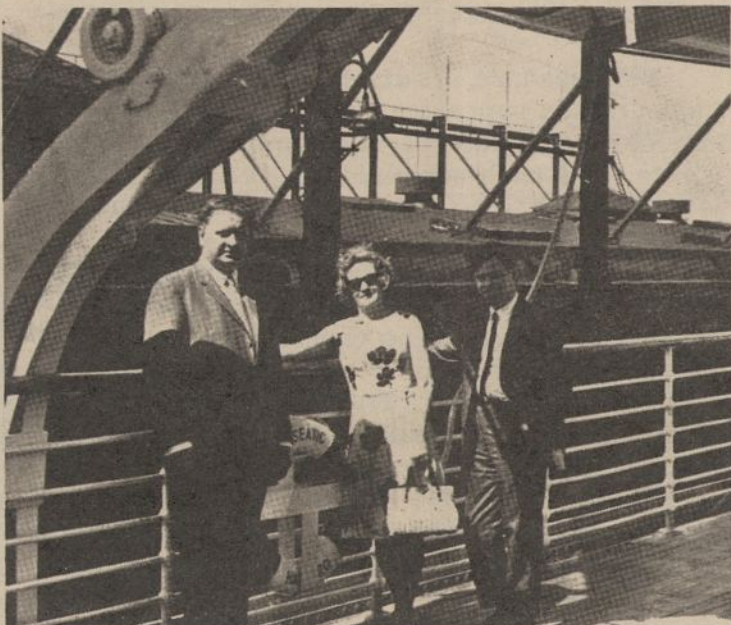
Š.m. lapkr. 8 d. rinkimais, nors prezidentas nebuvo renkamas, tik Atstovų Rūmų nariai, dalis senatorių ir gubernatorių, respublikonų partijoje pasireiškė gyvumas laimint 47 Kongreso atstovų, tris senatorių ir aštuonias gubernatorių vietas. Demokratai labai susirūpino -- nuo Baltųjų Rūmų iki mažiausio kongresinio distrikto, turint galvoje, kad 1968 metais įvyks prezidento rinkimai.

Iki šiol respublikonai turėjo tik 17 gubernatorių iš 50; dabar laimėjo aštuonis -- ir pasidarė po 25 ir demokratų ir respublikonų.

Svarbu paminėti, kad respublikonai laimėjo gubernatorių us, buvusius ir naujus, pačiose didžiausios gyventojų skaičiumi valstijose, kurios nulemia prezidento rinkimus: New Yorko, Kalifornijos, Ohio, Pensilvanijos, Michigano ir Massachusetts. Pridėti reikia ir Illinois, kur gubernatorių nebuvo renkamas bet senatorium išrinktas respublikonas Percy, 2,092,000 balsais išstūmęs į senėjusį demokratų senatorių Douglas, gavusį 1,666,000 balsų.

dys tesidžiaugia meno pasauliu. Gal ir iš jų ne vienas kada skins lietuvių vardui garbę. Iš mok. Skėrio taip pat paaiškėjo, kad mokiniams labai trūksta patalynės. Tai labai pigus dalykas, bet kai perki šimtą antklodžių, susidaro šimtinė suma, o to kaip tik gimnazija stokoja. Ir šiuo reikalu kreipiuos į plačiąją visuomenę, ypač N.Y. ir apylinkių lietuvių. Paaukokite po keletą naujų paklodžių ar antklodžių. Mielai priimami ir pinigai tam tikslui. Visais minėtais reikalais prašau kreiptis: L. Baltrušaitienė 86-36 108 St., Richmond Hill, N.Y. 11418 tel. VI 6-3648. Už viską iš anksto nuoširdi padėka.

L. Baltrušaitienė

Išlydint mok. Fr. Skėrį į Vokietiją: Fr. Skėrys, L. Baltrušaitienė ir V. Strolia, P. Baltrušaitienė nuotrauka

Šių rinkimų svarbiausias respublikonų laimėjimas įvyko Kalifornijoje, kur aiškus respublikonas, rėmęs ir Goldwaterį 1964 metais, filmų artistas Ronald Reagan, nebuvo politikoje, išrinktas 3,476,554 balsais, išstūmęs iš vietos demokratą gubernatorių Brown, gavusį 2,543,116 balsų. Kalifornijos nusvyrimas ir respublikonus tuo reikšmingas, kad seniau demokratų išstūmė iš Washingtono garsų senatorių -- Sovietų priešą Knowland, o prieš dume-tu (buvusį prezidento kandidatą) Nixoną.

Šitaip respublikonų partijos erdvėje atsiradus naujai pasižymėjusiems gubernatoriams, pradėta kalbėti apie juos kaip kandidatus į prezidentus 1968 metais.

Du nauji vardai ypatingai pabrėžiami -- Ohio gubernatoriaus Rhodes ir Kalifornijos Reagan.

Iš anksčiau yra jauminėtas Michigano gubernatorių Romney ir Nixonas, buvęs kandidatu 1960 metais.

New Yorko gubernatorių Rockefeller daugiau jau neminimas tai vietai.

Taip dalykams susidėjus, galima laukti tarp respublikonų "išrinktųjų" (kurie norės būti ir "pašauktais") gerokų lenktynių ir varžytynių.

Juos į tą vagą įstums draugai ir rėmėjai, siekdami garbės savo valstijai. Iki 1968 metų partijų suvažiavimų, liepos ir rugp. mėn. liko tik 20 mėnesių. Artėjant tam laikui, pradės pasireikšti įkarštis savo kandidatą pristumti į priekį. Varžytinės kartais pasiekia štai ko: paskelbęs savo kandidatūrą gubernatorių (ar senatorių) pasirenka kurią nors valstiją praves-ti joje bandomus balsavimus, kad piliečiai įrodytų jo populiarumą.

Tas nusveria, kartais ir nenusveria, nominacijų suvažiavime (konvencijoje) pasirinkimą to asmens kandidatą. Turint kelis kandidatus, balsavimai tęsiasi kartais virš 30 kartų, nei vienai pusei neužsileidžiant.

Tas iškyla tarp didesnių valstijų senatorių ar gubernatorių, pasiryžusių būti prezidentu. Mažosioms valstijoms lieka būti tik sekėjais. Joms kartais tenka viceprezidento vieta.

90-me Kongrese respublikonai (laimėję tris) turės 35 senatorius iš 100.

Atstovų Rūmuose, turėję 140, gavę 47 naujus, turės 187 iš 435.

Nors respublikonai šiais rinkimais nelaimėjo tiek, kiek jų drąsiesnieji drįso tikrinti laimėsią (pav., apie 60 naujų Atstovų Rūmuose), tačiau demokratai, pasilikę daugumoje ir turį savo prezidentą, pasijuto smunką į pakalnę. Prezidentas Johnsonas jaučia, kad Kongresas su juo mažiau skaitysis,

ir pietinių valstijų demokratų daug kur silpnins administracijos buiti, remdami respublikonus, nepritardami demokratų perkarštam atsidavimui juodųjų reikalams, ir t.t.

Respublikonų kopimas aukštyn visame krašte sukrėtė demokratų vadus. Spauda pareiškė, kad demokratų partijoje siaučia pakrikimas.

Dalį to pakrikimo sudaro New Yorko naujokas senatorius Robertas Kennedy. Jis, pajutęs krašte besikeičiančias nuotaikas prieš Johnsono politiką, griebiasi stiprinti savo pusę ir gali sudaryti partijoje suirutę tuo, kad 1968 metais pasišoks pastumti prezidentą Johnsoną į šalį organizuotai atvykęs į konvenciją užkariauti nominaciją prezidento vietai. Antra galimybė -- jis gali priversti, atsižvelgiant į respublikonų atgijimą, pasirinkti jį viceprezidentu, kas Johnsonui būtų didžiausias smūgis, o Robertui -- laukti, kol kas su Johnsonu atsitiks, arba su-

laukti kitos konvencijos ir iš viceprezidento pasišokėti į prezidento vietą. Jis to siekia, kol jo žuvusio brolio vardas dar neužmirštas.

Kai respublikonų partijoje kandidatų skaičius padaugėjo, demokratų partijoje per sekančius du metus daugiau ir daugiau kyšos tik du vardai, kol bus prieita prie galutinio susikirtimo rugp. mėnesį 1968 metais.

HELP WANTED MALE

MOULDERS
Experienced jobbing, loose pattern work, experimental. Ferrous and non-ferrous. Highest wages. Overtime. Paid holidays, insurance and bonus. Steady work.
PROCESS FOUNDRY CO.
1545 Temple Detroit, Mich.
313 --- 961-3225
(125-131)

EXP. MACHINISTS

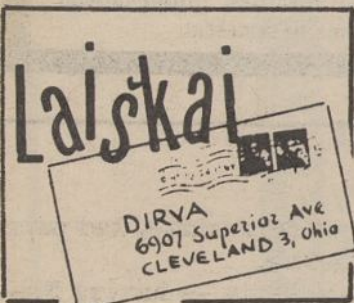
FULL TIME-GOOD HOURS
CALL BY PHONE OR IN PERSON
FROM 9 AM TO 6 PM
MONDAY THRU FRIDAY
SANFORD MFG.
CORP.
695 RAHWAY AVE.,
UNION, N. J.
(201) --- 687-3200
(114-130)

MOLD MAKERS DIEMAKERS TOOL MAKERS.

YOU DESERVE THE BEST, AND WE FEEL WE OFFER THE BEST.
EXCELLENT HOURLY PAY
WORKING CONDITIONS
VACATION PAY
HOLIDAY PAY
INSURANCE PROGRAM
PROFIT SHARING
ENGINEERED
PLASTIC MOLDS
56210 CLOVER RD.
MISHAWAKA, INDIANA
(124-128)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN

Must be experienced on Davenport and New Britains. Steady work for qualified men. Good working conditions. Fringe benefits & overtime.
DETROIT ALLIED
MACHINE PRODUCTS
6511 STRONG
DETROIT, MICH.
313 WA 1-2846
(119-128)

VIETOJ KOMPLIMENTO

Perskaičius Dirvoje Nr. 115 B. Railos akimirką apie menus ir madas, ne pirmą kartą (ir tikriausiai ne paskutinį) taip skaniai juokiausiu, kad net mano dvynukai sužiūro į mane. Tai nebuvo vien tik šiaip sau paprastas juokas. Jis buvo lyg tai vis iš naujo atgaivinamas nuostabos ir žavėsio iššaukta banga.

Kiek vėliau taip juokėsi ir kiti skaityti moką mano šeimos nariai. Besijuokdama kartu su jais netyčia sušukau: "Ar buvo kada nors kitas lietuvis panašiai rašantis?" -- "Gal Binkis, jei nebūtų per anksti miręs", -- pasiūlė sūnus. "Vaižgantas" -- pasakė vyras, ir man ūmai praejo noras juoktis. Taip staiga Railai atsidūrus vaižganto orbitoje, ramybės nedavė kitas klausimas, kuris, anot Railos, jau yra "idėjinis"

MOTINA MELDĖSI, O AŠ STOVĖJAU...

Žmogus, išgyvenęs 20 metų savo tėvynės okupanto priespaudoje, ir iš jų devynius metus žiauriausiojo pasaulyje koncentracijos stovykloje, gali pasakoti savo išgyvenimus dienas ir naktis. Vienas tokių yra Antanas Milukas, priešporą metų atvykęs į JAV. Teko jį išgirsti kalbant mažame žmonių būrelyje.

-- Clevelande ar Chicagoj aš pasijuntu, kaip nepriklausomoje Lietuvoje, -- sako jis, -- o grįžęs po devynių metų iš tolimos Rusijos tremties į Lietuvą, nesijaučiau kaip namie, kaip savo tėviškėj. Lietuva man neatrodė tokia lietuviška ir artima, nes jos veidas buvo iš pagrindų pasikeitęs: tvarka, žmonės ir draugai nebe tie, o Chicago's lietuvių rajono nei amerikizmas nepasiekia ir neveikia į juos.

Kada 1944 m. bolševikai vėl okupavo Lietuvą, mano bendradarbiai, su kuriais dirbau akcinėj bendrovėj "Lietuvos Cukrus", buvo palikę viską, pažinę bolševizmo santvarką iš anų pirmųjų okupacijos metų, jie paliko visa, ką buvo igiję per savo gyvenimą, su širdgėla paliko tėviškę ir paskubomis iškeliavo į nežinią savo gyvybę gelbėdami. Pasitraukė ir mano visi artimieji, bet aš likau, -- sako Milukas -- būdamas Amerikos pilietis ir galvodamas, kad negaliu bėgti nuo JAV sąjungininkų -- Sovietų Rusijos pas JAV priešus vokiečius. Todėl likau manydamas, jog būnant JAV piliečiu, sąjungininkai netrukdytų reikalui esant, man išvykti, o taip pat nekliudytų ramiai gyventi tėviškėj.

Tačiau greit išsitikinau, kad geriau turėti reikalo su kultūringu priešu,

E. ČEKIENĖ

negu su komunistišku draugu, ir pamačiau, koks aš buvau naivus, tikėdamas bolševikų ištaisymais bei jų vykdymu.

Taigi, pasikeitė valdžia, pasikeitė dauguma tarnautojų, o darbas buvo tęsiamas. Tarnybos reikalais nuvykdavau iš Kauno į Vilnių, kartais areštuodavo, bet vis pasisekdavo išsilaisvinti. Kartą nuvykau į Vilnių su savo viršininku rusu, Maisto pramonės komisarų, kuris buvo man gana humaniškas -- pasakoja Milukas. "Radęs nuo tarnybinių reikalų laisvą valandėlę jis man ir sako:

"Ar tu nežinau, kur čia yra "Ostra Bramska", ar negalėtum mane ten nuvesti". Kai nuvedžiau, jis nusiėmė kepurę ir susikauptęs pastovėjo, o paskui sako: "Šitą vietą dabar aš atpažįstu, esu ją matęs būdamas mažas. Aš buvau čia atvažiuavęs iš Žemaitijos su mama, kuri meldėsi, o aš kartu stovėjau. Kitą dieną mama lipo į kalnus, ėjo keblais, o aš kulversčias tais kalnais varčiau".

Pasirodo, jis buvo lietuvis -- Kazimieras Andrijatis, nupasakojęs, kuriu būdu atsidūręs Rusijos gilumoje ir iš ten vėl atsiųstas tvarkyti savo buvusios tėviškos. Bet mūsų santykiai neilgai tęsėsi. Jis mane, kaip savo tarnautoją, pristatė vyresniesiems: "Visi inteligentai išbėgiojo, o tas pasiliko, kaip patriotas".

Kada aš atsakiau, jog čia ne patriotizmo, o grynai formalumo reikalas, dalykai kitaip apvirto, -- pasakoja Milukas, -- aš tik dabar suprantu, kas yra patriotas ir, kokie jūs esate. Pirmą metų okupavę

Lietuvą jūs visus patriotus naikino, todėl daug jų dabar išbėgo, aš pats daugeliui pagelbėjau, bet pats būdamas JAV pilietis manau, kad neturėjau bėgti pas jūsų priešus -- vokiečius nuo jūsų -- JAV sąjungininkų, todėl pasilikau pas jus ir galiu savo darbą tęsti toliau.

-- Na gerai, gali dirbti ir toliau, -- pakartojo man viršininkai.

Tačiau po to nebeilgai teko dirbti, į mane pradėjo kitaip žiūrėti ir netrukus uždarė į kalėjimą, sakydami: "Esi JAV pilietis, ko pasilikai, esi šnipas ir t.t."

AREŠTO APLINKYBĖS

Kartą 1948 m. vasario mėn. užėjau pas draugus. Duris atidarius mon-golai atstatė šautuvus ir suėmė. Įėjęs pamačiau, kad ten sėdėjo tokie pat būdu suimtų žmonių jau apie 15. Kas tik įėjo, niekas nebeišėjo. Buvau susirūpinęs, ką galvoja mano šeima nesulaukdamas grįžtant, bet, kai po devynių metų paaiškėjo, mano namuose tuo laiku vyko panaši scena.

Po dviejų savaičių atėjo vyresnysis ir sako: "Milukas esi laisvas, gali eiti". Bet vos išėjau per duris, tuoj kiti sargybiniai įgrūdė į mašiną ir

nuvežė į NKVD, o tuo tarpu 15 mano nelaimės draugų tame kambaryje liko, manydami, kad aš tikrai laisvas, o gal ir su jais taip pat pasielgė, daugiau nė vieno iš jų neesu sutikęs. Tokia biauuri apgavystė mane labai slėgė.

Čia toliau apgaudinėja sakydami, jog tuoj būsi laisvas, tik turi pasirašyti porą dokumentų. Be-laukdamas pamačiau ant stalo krūvą knygų ir krūptelėjau, nes kelios iš jų atrodė pažįstamos. Tai buvo iš mano bibliotekos priešbolševikinio turinio knygos, kaip Albrechto ir p. Jie tą mano susijaudinimą pastebėjo ir staiga puolė: "Argi mes tokie?" Mat ten aprašoma jų revoliucija, žmonių žudymas, kraujo klainai ir t.t.

Už poros savaičių paguldė saugumo rūsy ant žemės kartu su kitais, kaip silkes. Nebuvo vietos nei apsisiversti ant šono nei pajudėti, ir tardė nuo kovo mėn. iki birželio moraliai kankindami. Pav., veda prie sienos su į nugarą įremtais automatais. Jauti, kaip tavo gyvenimas kabo ant plo-nyčio siūlo, kurį kiekvieną sekundę tyko nutraukti tėviškę smurtu užgro-bęs mongolas enkavedistas.

Pagaliau, vieną dieną surišo rankas ant nugaros, įlaipino į sunkveži-

mį, paguldė aukštelininką, aplink apsėdo sargybiniai ir veža. Per plyšius mačiau, kaip lietuvių moteris dirba prie kelių taisymo ir nustebau, nes dar nebuvo girdėta, kad moteris dirbtų tokius sunkus darbus.

Išlaipino Vilniuje ir vėl tardė keletą savaičių, kol paskelbė, kad Maskva mane nuteisė 25 metams ištremti į Arktikos zoną šiaurėje ir 1948 metų spalio mėnesį nuvežė į Intą, netoli Vorkutos, Komi autonominę respubliką, kur būna 10 mėnesių sniegas ir tik du mėn. atlydžio, augmenijos jokios, šalčio 40C. Kartais pamatai pravažiuojantį eskimą.

(Bus daugiau)

BORING MILL OPERATORS
OPERATORS FOR CINCINNATI
GILBERT FLOOR. TYPE MILLS
also
LATHE HANDS
HYDRO MFG.
19701 Moenart Detroit, Mich.
FO 6-4000 (123-132)

MAINTENANCE HELPER

MUST HAVE PRESS REPAIR EXPERIENCE

HYDRO MFG.

19701 Moenart Detroit, Mich.
FO 6-4000 (123-132)

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%

LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Wiskey 5th — \$3.98	5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49	6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19	7. Riccadona Vermouth 30 oz. Bolt. — \$1.29
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35	

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

HJALMAR BERGMAN

JAUTRUMAS IR SENAS ŠUO

[3]

O vieną dieną jauna panelė tarė Sundinui: -- Jeigu jūs parduotumėt šunį, aš paprašyčiau tėtę, kad nupirktų man jį Kalėdoms dovanų. -- Jei parduotumėt? -- sušuko senis. -- Kvailystės! Kvailystės! Kas gali duoti už jį bent ere? -- Tėtė, kas daugiau. Man jis niekada negaili pinigų.

-- Kvailystės! -- burbtelėjo senis ir nuėjo toliau. Tačiau kitą dieną mergina pasakė:

-- Ak, šimet nelinksamos man bus Kalėdos. Aš taip išimylėjau šitą šunelį, kad nenoriu daugiau jokių dovanų. Bet dėdė, žinoma, jo neparuosite. Juk tokio šuns niekur daugiau negausi.

-- Kvailystės, -- tarė senis ir nuėjo.

Trečią dieną mergina pasakė seniui:

-- Vis dėlto pažadėkit man vieną dalyką: jei apsigalvotumėt ir nuspręstumėt parduoti, neparoduokit niekam, tik mano tėtėi. Priežadėkit!

-- O kas tas tėtė? -- paklausė Sundinas. Mergina linktelėjo ir atsakė:

-- Argi dėdė nepažįstat manęs? Juk aš Bjerko Eva.

-- Ak, Bjerko, -- tarė senis. -- Taip, jį aš pažįstu. Ir, jeigu reikės, jis žino, kur rasti ir mane, ir šunį.

-- O, ačiū! -- sušuko mergina ir apkabino se-

nį, o jauni vaikinai prunkstelėjo.

Paskui jį pridūrė:

-- Ir priežadėkit, kad neprašysit per daug brangiai. Dėl manęs! Kažin ar tėtė duos daugiau kaip šimtą kronų.

-- Šimtą kronų? -- nustebo Sundinas. Paskui prapliupo kvatoti, o paskui tarė:

-- Panelyte, argi jūs manot, kad Bjerkas duos šimtą kronų už tokį vargšelį, kuris nevertas penkių erių. Tada panelė nepažįstat Bjerko. Apgaviku girdėjau jį vadinant, bet kvailiu -- niekada. Ir senis nuėjo, vaikinai vėl prunkstelėjo, o Bjerko duk-tė paraudo.

Parėjusi namo, ji ryžtingai pasakė tėvui:

-- Viskas padaryta. Gali nupirkti šunį, ir senis tavęs neperpras. Tik būk atsargus, rimtai neprilipk prie to biaurybės šuns.

-- Būsiu ir atsargus, ir taktiškas, -- priežadėjo tėvas. -- Tupadarei kaip reikia, ir aš taip padarysiu.

Bet nepadarė. Jis užmiršo viską. Pasiekė savo tikslą, o tada paprastai viskas užmirštama. Bjerkas išsikovojo teisę parodyti jautrumą, ir daugiau jam ta teisė buvo nereikalinga. O Eva nė negalvojo rodyti jautrumo. Jaunimas būna jautrus visai kitokiais atvejais.

Liūdna pasakyti, skaudu prisipažinti: tasai jautrumas, kuris sukėlė tokį sambrūzdį ir tiek kalbų ir kuris sudirgino visą miesto jaunimą, rodos, garuote išgaravo.

Tačiau ne visai. To puikaus augalo sėklelė įleido šaknis į seną susiraukšlėjusią širdį, ir išdygo daigelis, nors ir nelabai patrauklus. Kūčių rytą Sundinas atėjo į Bjerko namus, šunim vedinas. Tarnaitė, atidariusiai duris, jis pasakė:

-- Nuveskite šitą šunį freken Bjerko ir pasakykite, kad tai Kalėdų dovana nuo fabrikančio Sundino.

Tarnaitė, matyt, pasirodė, kad čia kvailys, ir ji ko greičiausiai pašaukė šeimnininką, kuris išėjo į prieškambarį, nebaigęs rengtis. Pamatęs senį su

šunim, jis sušuko.

-- Kaip gerai, brangus šeimnininke, kad pats atvedėt šunį. Aš tuoj užmokėsiu.

-- Nieku gyvu, -- atsakė senis, -- šuo yra Kalėdų dovana tavo dukteriai. Žinau, kad jis jai patinka, nes pati man sakė.

-- Ji tiesiog alpsta dėl to šuns, -- pripažino merginos tėvas, -- bet juk tai ne kliūtis už jį užmokėti. Ar pakaks šimtinės?

Sundinas priėjo prie jo, patapšnojo jam per ranką ir tarė labai tyliai:

-- Mielas brolau, jau daug laiko praėjo, kai aš paskutinį kartą gavau Kalėdų dovaną. Nežinau, kaip daroma dabar. Tačiau mano laikais niekaip nebuvo mokama už dovanas, kaip tik pasakoma "ačiū".

-- Bet juk tamstai reikia pinigų?

Senis nusišypsojo, patylėjo, nusišypsojo ir pasakė:

-- Atspėjai, mano brolau. Aš nesu turtuolis. Ir nesu išpuikėlis. Jei senas draugas duoda man skatiką, aš imu ir sakau "ačiū".

-- Taigi! -- sušuko Bjerkas ir prisidėjo ranką prie krūtinės, kur tą akimirka nebuvo piniginės, o vien tik gera širdis. -- Taigi! Dėl to nėra kliūčių, jei aš duosiu...

Senis sušnibždėjo:

-- Ne, brolau, yra kliūčių...

Jis parodė į šunį ir vėl sušnibždėjo:

-- Šuo. Šuo kliūtis. Šuo yra dovana. Fabrikan-tas Sundinas dar turėjo ką padovanoti. Nemokėk už jį, brolau. Negadik švenčių fabrikantui Sudinui.

Ir jis išėjo vienas. Bjerkas gavo šunį, bet praleido progą parodyti jautrumą. Vargšelis -- juk taip gražu būti jautriam! Ypač Kūčių dieną! O Sundinas tą vakarą neturėjo net šuns. Švelnius jausmus vis dėlto galim paguosti tuo, kad šuo labai greitai vėl sugrįžo pas savo šeimnininką. Dar keletą metų vaikstinėjo jie gatvėmis ir priklausė patys sau ir vienas kitam.

KOLCHOZŲ SODAI NEPRODUKTYVŪS

Neseniai Lietuvoj buvo straipsniais laikraščiuose atžymėta sodininkų (ir bitininkų) diena. (Kaip ir kitos tokios ypatingosios dienos, jos atžymimos Maskvos valdžios patvarkymu, taikomu visai imperijai). Tą dieną buvo daug rašyta apie didžiai išsiplėtu-

sią sodininkystę Lietuvoj.

Tik šventei praėjus, Vytėnų (Kauno rajone) bandymų stoties direktorius lapkričio 4 d. Tiesoj išdėstė tikrąją Lietuvos sodų būklę ir pareiškė, kad "sodų vis dar maža".

Pereitų metų lapkričio 1 dienos duomenimis (šiemet maža kas tepasikeitė), sodai Lietuvoje dabar užima 0.9% žemės ploto, o reiktų, kad būtų 3%. Atseit, sodų tėra mažiau kaip trečdalis reikiamo ploto.

Autorius pabrėžia, kad kolchozinių bei sovchozinių sodų ploto skaičiai neparodo tikrosios padėties, kadangi "šie ūkiai turi nemažą ir neproduktyvių sodų". Sako, kad "beveik pusė respublikos sodų yra sodybiniuose sklypuose".

O iš pateiktų skaičių matyt, kad tik bendro sodų ploto sodybiniuose sklypuose "beveik pusė" tačiau derančių (vaisingų) sodų beveik du trečdaliai yra sodybiniuose (privačiuose) sklypuose. Būtent, iš viso sodų esama 41,431 ha, iš kurių kolchozuose-sovchozuose — 21,655 ha (52%), o sodybose 19,776 ha (48%). Tačiau vaisingų sodų kolchozuose — sovchozuose esą tik 7,967 ha, o privačių vaisingų sodų — 13,768 ha. Taigi iš viso vaisingų sodų yra 21,735 ha (52.4% visų sodų ploto). Vaisingų sodų ploto pasiskirstymas — 36.6% kolchozuose — sovchozuose, 63.4% sodybiniuose sklypuose.

Taip iš dalies yra ir todėl kad sodybose so-

dai jau seniai suaugę, o kolchozų — sovchozų sodai jauni, be to, blogai prižiūrimi, žiemą blogai saugomi nuo kiškių. Statistikoje užsodinti plotai įrašyti, o tikrovėje nematoma tų sodų dalį per žiemą "nurašo" kiškiai.

Straipsnio autorius nurodo, kad nauji sodai turi per 10 metų pakeisti senus. Tam tikslui reikia kasmet pasodinti (ir išsaugoti) ne mažiau kaip 2000 ha. O per pastaruosius 2-3 metus sovchozai — kolchozai užsodinę tik 400-500 ha.

Sodybininkams nėra drąsos sodus benaujinti, kadangi visą laiką kybo prieš akis projektai keltis į kolchozų gyvenvietes. Nors tas persikėlimas daugiui gal atėis tik kitos ar trečios kartos gyvenime (tikimasi, kad niekad neateis), bet kai ateitis ne tikra, tai nėra paskatinimo sodus auginti. O kolchozai — sovchozai labai linkę veisti sodus dėl to, kad iš jų pajamų tegalima susilaukti negreit, taigi jie negreitiną "planų vykdymo". Iš kitos pusės jie, jei ir veisia sodus, tai tik dėl to, kad "iš viršaus" ragina. Raginimų paklausę ima veisti sodus ir pajūrio zonos kolchozai, o ten žemė sodams netinka ir sodai išeinat tik "piperiniai". (ELTA)

VENCLOVA

NEPATENKINTAS

Antanas Venclova lapkričio 3 d. Tiesoj prabilo ilgu straipsniu apie literatūros gyvenimo bėdas. Jam ypač parūpusi bėda yra literatūros kritika, kuri pastaruoju metu labai teigiamai įvertinanti ir aukštai iškelianti kaikiuriuos paskirus rašytojus, daugiausia jaunesnius, naujus, ir dažnai kalbanti tik apie juos, "tartum mūsų literatūroje nebūtų nei Gudaičio — Guzevičiaus, nei Paukštelio, nei Sijos Giros, nei Alb. Žukausko, nei daugelio kitų — apie jų "kūrybinius braižus" net neužsiminama"...

Toliau plačiai nagrinėja keletą pavyzdžių, nurodydamas, į kokius autorius bei jų darbus kritikai neatkreipę priederamo dėmesio. Neįtraukė Venclova į tų pavyzdžių sąrašą savęs. Bet iš nusiskundimo už kitus gana aišku, kodėl A. Venclova tą "bėdą" taip jautriai pergyvena. Vilniuje visiškai akivaizdu, kad Venclova jaučiasi vienas iš labiausiai nuskriaustųjų literatūros kritikos drungnais, daugiausia tik pareigiais atsiliepimais. (ELTA)

APDOVANOJO UŽ IŠRADIMĄ

Kauno Politechnikos Instituto docentas P. Kasperavičius Maskvos parodoj apdovanotas aukso medaliu už jo išrastas elektrinius prietaisus apdorojamos medžiagos ištempimui ir kitiems parametrų kontroliuoti ir už išrastą automatinį apšvietimo įjungtuką — išjungtuką. (ELTA)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* Šį SEKMADIENĮ, lapkričio mėn. 27 d. nuo 11:30 iki 3 val. Šv. Jurgio parapijos salėje Vysk. M. Valančiaus li-tuanistinės mokyklos pietūs. Tėvų komitetas kviečia visus dalyvauti.

SKAUTŲ ŽINIAI

Nuo lapkričio 23 d. Pilėnų tunto skautų ir jaun. skautų (vilkiukų) sueigos vyks kas antrą trečiadienį. Fataptas parūpino BSA ir už jas nereikės mokėti. Visi skautų tėvai prašomi atvežti savo vaikus šį trečiadienį, lapkričio 23 d. 7 val. vak. į tunto sueigą. Adresas: 24600 Lake Shore Blvd. Visiems Pilėnų tunto skautams sueigoje dalyvavimas privalomas, taip pat kviečiame tėvus apžiūrėti patalpas, kur vyks sueigos.

Tuntininkas

MIRĘ CLEVELANDIEČIAI:

KAZYS IVANAUSKAS gyv. 1190 E. 80 gt. Palaidotas lapkričio 21 d. Visų Šventųjų kapinėse.

JURGIS ZINKEVIČIUS (Zink) gyv. 398 E. 42 gt. Palaidotas lapkričio 22 d. Kalvarijos kapinėse.

* KUN. JUOZAS HALABURDA, buvęs šv. Jurgio parapijos klebonas, mirė St. Leo vienuolyne, Floridoje, sulaukęs 95 m. amžiaus. Iš šv. Jurgio parapijos velionis pasitraukė jau 1934 m. Į kunigus išsventintas 1905 m. Trentone. N.J., jis aptarnavo Philadelphijos, Camdeno, Readingo, Great Meadows, Villa Maria (daugiausia Pennesylvanijoje) parapijas.

Šv. Jurgio parapijoje jis veikė jau nuo 1908 m., kada ji dar buvo E. 21 ir Orange gt.

Velionis palaidotas pirmadienį, lapkričio 21 d. St. Leo vienuolyno kapinėse, Floridoje.

SAVININKAS PARDUODA

6½ kamb. pusiau mūrinį namą — colonial. Neff Rd. ir E. 185 gt. rajone, prie Naujos parapijos. 2 automob. garažai. Kilimai ir užuolaidos. Pramogoms kambarys.

Teirautis — IV 1-2366 po 6 val. vak. (124-126)

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamieji — 1 apačioj. Grovewood rajone. Savininkas išsikrausto. Privalo parduoti. \$12,800.

Tel. 752-3400.

SLAUGĖS PADEJEJA

Reikalinga moteris pacientams aptarnauti senelių prieglaudoje.

Teirautis tel. 486-7676. (122-127)

WAITRESS'S WANTED

SMITH'S RESTAURANT

NEED'S

WAITRESS'S

DAY'S, SALARY,

UNIFORMS & MEALS

furnished.

Apply in Person

2 P. M. to 5 P. M.

SMITH'S RESTAURANT

22305 Lake Shore Blvd. Cleveland, Ohio

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĀ VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL & DIE MAKERS

MILL HANDS Day & night shifts All fringe benefits. G. & W. TOOL CO. 21770 Wyoming Ave. Between 8 & 9 Mile Rd. Oak Park, Mich. (119-128)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR

1st CLASS SKILLED MACHINE HANDS BORING MILL OPERATORS VERTICAL & HORIZONTAL MILL

MACHINE REPAIRMEN PLANNER HANDS TOOL MAKERS 58 HOUR WEEK Long program—excellent fringe benefits.

ARTCO INC. 1925 Clay, Detroit, Mich. 3020 Indianwood Rd., Lake Orion, Mich. 31915 Groesbeck, Fraser, Mich. (118-127)

FEMALE

50 BED GENERAL HOSPITAL HAS NEED FOR PROFESSIONAL HELP

REGISTERED NURSES For all services & all shifts. Salary \$455.00 per month. Differential for evenings & night duties.

MALE OR FEMALE

Medical Technologist ASCP preferred salary open. LIBERAL PERSONNEL POLICIES SEND RESUME TO PERSONNEL DEPARTMENT MASON GENERAL HOSPITAL 800 E. COLUMBIA MASON, MICH. 48854 (120-126)

4³/₄%

BUS MOKAMA PRADEANT SAUSIO 1 D., 1967 M. UŽ VISAS SĄSKAITAS.

Mutual Federal Savings

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILL. 60608 John J. Kazanuskas, Pres.

TURTAS VIRŠ DVIDEŠIMT MILIJONŲ

Automobiliams aikštė greta mūsų įstaigos

Nuo spalio mėn. 17 d. 1966 m. sąskaitos yra apdraustos iki \$15,000.00 per Federal Savings & Loan Insurance Corporation.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO 2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS 1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA —	
kietais viršeliais	\$3.75
minkštais	\$2.50
V. Šliogeris — A. SMETONA — žmogus ir valstybininkas	\$2.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS —	
kietais viršeliais	\$3.75

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:	
A. Stempužienės — D. Lapinsko — Dainas Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00	
St. Baro — Operų arijos Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00	
J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis	\$5.00

★

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE. 6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Padėkos Dienos šventės proga Dirva nepasirodys savo penktadienio, lapkričio 25 d. laida.

Sekantis po to Dirvos numeris išeis pirmadienį, lapkričio 28 d.

* KORP! NEO-LITHUANIA Chicagoje rengiami Naujų Metų rengimai susilaukia tokio didelio pasisekimo, kad štai užsakomi Mečio Šimkaus ištaigoja nuo anksta-
taus rudėnio.

Salė, kur rengiami Nauji Metai, perremontuota ir žymiai padidinta. Padaryti remonto darbai ją padarė dar gražesne ir jaukesne.

Ne veltui žmonės Chicagoje kalba, kad niekur taip linksmai ir nuotaikingai nesutiksi Naujus Metus, kaip Neo-Lithuania rengiamame sutikime. O ir žmonių susibūria daug, pvz., praėjusiais metais net 600. O dabar padidinus salę, bus daugiau vietos ir laisvesnis judėjimas.

KAZĖ KURAITYTĖ su savo gamintomis Vilniaus verbomis. K. Kuraitytės rankdarbių paroda įvyks Jaunimo Centre gruodžio 3 ir 4 d. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Parodą globoja Fr. Zapolis.

Rochesterio lietuviai Birutė Sedlickaitė ir inž. Vitolis Litvinas susituokę išeina iš bažnyčios.

KOTRINAI BARONAITEI-PIKČILINGIENEI

netikėtai mirus. jos vyrui JONUI, motinai, broliams, seseriai ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Juozas ir Janina
Maurukai

"PENKI STULPAI" TORONTE

Alg. Landsbergio drama "Penki stulpai turgaus aikštėje" bus statoma lapkričio 30 d. (trečiadienį) New Canadian Theatre pastangomis Central Library Theatre salėje.

Būdinga, kad to pastatymo aktorių sąstate išskaitomos latviškos pavardės, kaip H. Fukitis, Ausma Sungalis, Elsa Ziverts ir Imants Purvs (11 metų berniukas), bet nėra lietuviškų. Dekoracijos CBC dekoratoriaus Mahmond Rashid. Vaidinime dalyvauja ir Toronto teatrų scenos veteranas Kurt Jacobs.

"Penki stulpai turgaus aikštėje" ne vienartinis vaidinimas, bet tęsis iki gruodžio 18 d. Vaidinimų pradžia 8:30 val. vak. Sekmadieniais 3 val. p.p.

Bilietus iš anksto užsisakyti galima pas Mrs. Inta Purvs, 160 Woburn Ave., Toronto 12, tel.: HU 9-6161 ar HU - 5-7823.

AUKOS DIRVAI

K.J. Žemeckas, Oshkosh...	5.00
J. Stanaitis, Toronto	5.00
J. Baranauskas, Cleveland 4.00	
V. Buožis, Cleveland	1.00
F. Mackevičius, Chicago ...	4.00
M. Sketerytė, Brooklyn	2.00
A. Ramanauskas, Deerfield 2.00	
E. Veisas, Phila.	2.00
S. Butrimas, Cleveland	3.00
R. Tamulionis, Detroit	4.00
Č. Kiliolis, Dorchester	1.00
P. Dabkus, Toronto	1.00
Dr. J. Zubrickas, Kankakee 1.00	
DLK Birutės D-ja, Cleve. 20.00	
J. Tumas, Oak Lawn,	2.00
R. Liormanas, Rochester 1.00	
D. Slyvinas, Ft. Lauderdale	50.00
J. Juodis, Brooklyn	1.00
Dr. F. Mickevičius, Solon 2.00	
A. Budreckis, Richmond Hill	5.00
Br. Keturakis, Milwaukee 4.00	

'Laisvės Žiburiui' reikia visuomenės paramos

Štai, jau ir metai. Metai nuo Lapkričio 13-tos manifestacijos, metai nuo imponuojančio sąjūdžio, kuris padilgino Rusijos meškos papadį kai tada -- meška su-urzgė, susikeikė, pa-biuro...

Tačiau anoji Lietuvos laisvės manifestacija ne-liko vienkartinė, laiko bėgyje blėstančiu įvykiu, o pagimdė 'žygininkų' są-voką ir iš pačių žygininkų New Yorke sušvito Laisvės žiburys -- oro bangomis skleidžias žy-gio maršą tolyn ir platyn.

Laisvės Žiburio radi-jo vedėjas Romas Kezys paklausė manęs: "kaip jūs žiūrit į praeitais me-tais pradėtą žygininkų darbą, kai turim jau vie-nerių metų perspektyvą nuo žygio dienos?"

Mano atsakymas, nu-bangavęs oru, buvo toks:

-- matom visi susida-riusią 'žygininkų' sąvo-ką. Ji yra ne tik karto-jama ir populiari bet dar gi įdomi tuo, kad davė poveikį atsiradimui kitos naujos sąvokos, bū-tent, "mąstančiųjų". Tuo žygininkai gali tik di-džiūotis, kad jie padeda atrast tam tikrai visuo-menės daliai sau vardą.

Tik jau būtų tikrai klai-da ir nesusipratimas, jei tie mąstantieji suprastų žygininkus kaip vien trankiai dirbančius kojo-mis ir nieko negalvojan-čius. Argi jau žygininkai neturi to paties mokslinio pasiruošimo, kuodidžiūojasi 'mąstantieji'? -- Ar būtų buvusi pasiek-ta anų dviejų žygių -- į Washingtoną ir Jungti-nes Tautas -- skambis, ir visuomenę sujudinusi sekmė, jei būtų dirbta be proto pagalbos, be min-ties -- be mąstymo?

Taigi, šiandien mes stovim ir prieš visai pozityvų, esminį klausimą: -- ar žygininkai tē-ra nauji vien savo nau-ju vardu, ar jų judėjime yra kas kita, ko anks-čiau nebuvo?

Mano supratimu, ne vien tas vardas 'žyginin-kai' yra naujas. Ypač tas vardas yra įdomus, kad žygininkų sąvokoj yra naujo metodo ir taip pat turinio.

Žygininkai organiza-vimosi pagrindan padė-jo ne pasaulėžiūrinį įvairumą, o darbą.

Tuo jie nepaneigė, kaip ir bendrai neneigia, esa-mo mūsų visuomenėje pa-

saulėžiūrinio įvairumo, o tik jo nepanaudojo kaip savo organizavimosi principo. Tuo jie perėjo nuo partikulinio pra-do į bendruomeninį.

Lietuvos nepriklausomybei atstatyti -- kiekvieno blaivaus lietuviu neginčijamam tikslui -- žygininkai susispietė darbo pagrindu. O dar-bas savaimingai supo-nuoja žmogaus norą dirbt ir sugebėjimą dirbt.

Toks organizacinis pa-grindas yra naujas me-todas. Ir žygininkams tas metodas buvo palai-mingas.

Kai jau tuo naujuoju būdu buvo susiorgani-zuota, tai pačiame tiks-lo siekime, turinyje pa-sirodė taip pat naujovė. Santykyje su amerikie-čiais, su angliškai kal-bančiąja visuomene, žy-gininkai perėjo nuo pra-šymų mums padėti į mo-bilizavimą amerikiečių dirbt mūsų konkrečiam tikslui, būti lygiais mums partneriais.

Tą labai gyvai patvirtina gaususis Madison Squa-re Garden mitingas. Pa-čią programą vedęs ame-rikietis ir toje progra-moje dalyvavę senato-rius ir kongresmanas -- buvo nebe svečiai ana-me mitinge, bet buvo mūsų siekiamų tikslų partneriai.

Šiame Lietuvos vals-tybinės politikos tikslu kalbėt nebe iš dviejų inte-resų išeinant, t.y., kal-bėt nebe iš amerikiečių ir lietuvių interesų, o tik iš vieno, paver-čiant Lietuvos laisvės bylą Amerikos interesu, Amerikos idealų švie-soj -- tai jau yra nau-jas ir labai vertingas žygininkų valstybinės po-litikos turinys.

Tą darbą vadovauja to-liau du žygininkų vadai -- Antanas Mažeika ir Romas Kezys, įkurtoja-dijo valandą, pavadin-toj 'Laisvės Žiburys' New Yorke, girdimos kiekvieną sekmadienį 9 - 10 val. r.

Pirmame pusvalan-dyje girdim R. Kezio va-dovaujamą lietuvių kal-ba programą. Girdim gy-vą atsiliepiamą į aktu-alius gyvenimo įvykius, pastebim naują stilių, šviežumą.

Antrame pusvalandyje girdim anglų kalba va-dovą Antaną Mažeiką, be-

Neolituanų iškilmingoj sueigoj Chicagoje, korporacijai nusipelniusiems Mečiui Valiukėnui, Jonui Jurkūnui ir Vaclovui Mažeikai buvo įteikti korporacijos žiedai, Nuotraukoje apdovanotų vardu kalba Mečys Valiukėnas. Toliau stovi: buvusios valdybos arbiter elegantiarum Vytautas Kasniūnas, Vaclovas Mažeika, Jonas Jurkūnas ir vyr. vald. pirm. Romas Staniūnas, V.A. Račkausko nuotrauka

sikalbantį su senatoriais kongresmanais, rinkimi-niais kandidatais ir po-puliarizuojančiu lietu-višką dabarties ir pra-eities muziką.

Laisvės Žiburio šta-be gimsta galvojami ir didesni darbo planai, tu-rintieji glaudų ryšį su tuo, kas Lietuvos lais-vės byloj svarbu ne tik šiais metais bet jau net eilė kitų ateinančių me-tų. Jau numatomi atski-ri uždaviniai, konkretūs darbai.

Tačiau...

Laisvės Žiburiui rei-kia visuomeninės para-mos.

Mes turim žinot labai gerai, kad Lietuvos lais-vės byloj reikia dviejų sutartinai veikiančių są-lygų: idealistinių šird-žių ir... pinigų. Idea-listų darbuotojų mes tu-rim, jie dirba, vikriai juda, kupini sumanymų Laisvės Žiburyje, tačiau nuostabu tai, kad jie sto-koja pinigų, nes neatsi-randa bent 500 jautres-nių sielų, kurios parem-tų metiniu 10-ties dole-rių mokesčiu.

Laisvės Žiburys -- ta naujoji ir viltis stipri-nanti prošvaistė mūsų pastangose ir kelyje į Lietuvos laisvę -- turėtų pasiekti ne 500 kitų jaut-rių širdžių, kurios pra-darytų kartą metuose sa-vo piniginę ir išimtų de-šimtinę ratams į laisvę patept, o turėtų Atlanto pakraščio lietuvių tarpe atsirast tokių jautres-nių visas tūkstantis!

O jei taip, tai štai čia Laisvės Žiburio štabo adresas: 62-15 69th Place, Middle Village, N.Y. 11379.

Ir rašykit čeki šian-dien pat, žinodami gerai kad jūsų čekis, mažytis iš piniginės, atėjęs į Laisvės Žiburį taps di-deliu, daug lemiančiu įnašu kilniausiame dar-be.

A. Diržys

TRADICINĖS ŠVENTES TAIKO SAVO TIKSLAMS

Uolieji rusų bolševikų pataikūnai Lietuvoj sten-giasi paveržti savotiks-lams tradicines šven-tes. Tokios varžybos vyksta ir dėl Vėlinių. Šiemet tos varžybos ne-garsinamos plačiu mas-tu, bet jas paliudijo bent trumpas pranešimas iš Skuodo: "Mirusiųjų pa-gerbimo diena surengta Skuodo rajone, Kulų ka-pinėse. Čia buvo uždeg-tas aukuras, skambėjo iš-kilmingi R. Roždestvens-kio 'Rekviem' žodžiai".

Iškilmė surengta lyg ir pagerbti masinių žu-dy-

VYTAUTAS KASNIŪNAS, jr. Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio naujasis pirmininkas, kalba iškilmingoje sueigoje, per-imdamas pareigas. Toliau sto-vi arbiter elegantiarum inž. Vac-lovas Mažeika, V.A. Račkausko nuotrauka

nių aukoms, nes tose kapinėse esą palaidota "trys tūkstančiai tarybi-nių piliečių, sušaudytų pirmosiomis Didžiojo Tėvynės karo dienomis". Tačiau iškilmių dėmesys daugiausia bu-vęs nukreiptas į "vaduo-jant Skuodą" žuvusių ka-rių kapus, ypač į "Tary-bų Sąjungos Didvyrio" M. Čebodajevo kapą.

(ELTA)

'PAŽANGIŲ' GALVOS...

Brooklyno bei pietinio Ozone Parko "pažangie-čių" apsilankymai Lie-tuvoje bent vienu požiū-riu bus davę apčiuopia-mos naudos: gero uždar-bio skulptoriui E. Var-nui. Lapkričio 5 d. Tie-sa pranešė, kad tasai skulptorius -- pagal už-sakymą, ar savo suma-nymu -- rengias parodą pavadintą "Kova už tai-ką", kurioje rodysias iš-tisą eilę skulptūrų - por-tretų, tokių pasižymėju-sių kovotojų, kaip R. Mi-zara, J. Mizarienė, K. Karosienė, J. Gasiūnas ir "kiti pažangieji Ameri-kos lietuviai". Dabar įtą "pažangių veikėjų šei-mą" esąs įlipdytas jau ir "Vilniaus universite-to istorijos mokslų gar-bės daktaras Antanas Bimba"...

Išdaigingiausia "gy-venimo ironija" šioj pa-rodą bus ta, kad įtapa-čią "mūsų laikų herojų" eilę būsiąs įrikiuotas ir prancūzų egzistencia-listas Jean Paul Sartre, kuris irgi lankėsi Lietu-voje ir, matyt, tapo pri- pažintas vertas įtraukti į garbingą kampaniją...

(ELTA)

Artėjančių švenčių proga visi pradėdami rūpintis dovanų pirkimu. Graži ir prasminga dovana saviesiems ir svetimiems yra kruopščiai ir skoningai tautiniais rūbais aprengtos lėlės, kaip matomos nuotraukoje. Tokios spalvingos lėlės yra gražus papuoša-las kiekvienoje lietuviškuose namuose. Jų įsigyti galima kreipiantis į New Yorko "Laisvės žiburio" radijo vadovybę: 62-15 69 Place, Middle Village, N.Y. 11379. Tel. (212) TW 4-1288. (sk.)